

XVIII. Musiikkilautakunta

Musiikkilautakunnan toiminnastaan v. 1938 laatima kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Musiikkilautakunnan kokoonpano ja toiminta. Kaupunginvaltuusto valitsi v.ksi 1938 musiikkilautakunnan puheenjohtajaksi lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahden sekä muiksi jäseniksi rouva E. von Frenc-kellin, vaatturi T. Hiekkarannan, kirjaltaja S. Leinon, filosofianmaisteri A. Maasalon, filosofiantohtori H. Ramsayn ja toimittaja R. Sventon, joista varapuheenjohtajana toimi filosofiantohtori Ramsay. Kaupungin-hallituksen edustajana lautakunnassa oli apulaiskaupunginjohtaja J. W. Keto. Sihteerinä toimi vanhempi oikeusneuvosmies K. Furuohjelm.

Vuoden aikana lautakunta kokoontui 11 kertaa. Kokouksissa pidettyjen pöytäkirjain pykäläluku oli yhteensä 164 ja lähetettyjen kirjeiden lukumäärä 136.

Kaupunginorkesterin toiminta. Orkesterin vakinainen miesluku oli v. 1938 71. Orkesterin taiteellisena johtajana toimi edelleen professori G. Schnéevoigt.

Vuoden varrella toimeenpantiin 17 varsinaista sinfoniakonserttia, joista professori Schnéevoigt johti 11, Peter Rabe yhden, Tor Mann yhden, Bernhard Heinze yhden, Tauno Hannikainen yhden, Jussi Blomstedt yhden, Simon Parmet yhden ja Sulho Ranta oman sävellyksensä professori Schnéevoigtin johtamassa konsertissa. Kansansinfoniakonsertteja annettiin 20, joista professori Schnéevoigt johti 12 ja Simon Parmet, Nikolai van Gilse van der Pals, Tauno Hannikainen, Truvor Svento, Ivar Hellman, Bernhard Heinze, Sulho Ranta ja Orien Dalley kukin yhden. Kansankonsertteja annettiin 13, joista Arvo Hannikainen johti 5, professori Schnéevoigt yhden, Nils-Erik Fougstedt, Nikolai van Gilse van der Pals, Eero Kosonen, Ole Edgren ja Martti Similä kukin yhden sekä Ossian Fohström 2. Orkesteria vuokrattiin 7 kertaa vuoden kuluessa. Sitä paitsi orkesteri avusti 133 oopperaesityksessä.

Edellä mainituissa sinfoniakonserteissa esiintyivät seuraavat solistit: Merete Söderhjelm, Shura Cherkassky, Sigrid Schnéevoigt, Olof Wibergh ja Ignaz Friedmann (piano), Antoinetta Toini ja Minna Palmgren (laulu), Cecilia Hansen, Arvo Hannikainen, Ida Haendel ja Kerttu Vanne (viulu) sekä Raja Garbusova (2 kertaa) ja Yrjö Selin (sello).

Sinfoniakonserteissa esitettiin seuraavat sävellykset:

a) kotimaisia sävellyksiä: Sibelius: Sinfonia II (2 kertaa), Sinfonia IV, Sinfonia VII, Historiallisia kuvia, Viulukonsertti, Sinfonia III, Satu ja Sinfonia V; Merikanto: Scherzo; Raitio: Nocturno; Ranta: Concertto suurelle orkesterille; Palmgren: Kolme laulua; Lauri Saikkola: Pastorale orkesterille; Pingoud: Ikuinen liekki sekä Heikki Suolahti: Sinfonia piccola.

b) ulkomaisia sävellyksiä: Brahms: Sinfonia I (2 kertaa), Viulukonsertti d-duuri (2 kertaa), Pianokonsertti d-molli ja Sinfonia IV; Beethoven: Pianokonsertti g-duuri, Sinfonia VII ja Sinfonia III; Ravel: Bolero; Lars-Erik Larsson: Sinfonia II; Montiverdi-Respighi: Lamento di Ariana; Gluck: Orfeus (aaria); Bax: Tintagel; Händel: Concerto grosso N. I. Concerto grosso; Tšaikowsky: Pianokonsertti c-molli ja Sinfonia IV; Szymanowsky: Sinfonia II; Vaghnam Williams: Aristophanie Suite; Rasch: Konsertti orkesterille; Treckner: Muunnelmia ja fuuga omalle teemalle; von Reznicek: Sinfonia f-molli; Boccherini: Konsertti sellolle ja orkesterille; Mozart: Taikahuilu; Rachmaninoff: Pianokonsertti II e-molli; Bruckner: Sinfonia IX ja Te Deum; Chopin: Pianokonsertti ic-molli; César Franck: Sinfonia d-molli; Saint-Saëns: Sellokonsertti a-molli; Rich. Strauss: Salomen tanssi; Glasunow: Sinfonia V; Reger: Muunnelmia ja fuuga Mozartin teemasta; Debussy: L'après midi d'un Faune; Pergament: Rapsodia hebraica; Bloch: Schelomo, Rapsodie hébraïque; sekä Lalo: Symphonie espagnole.

Sinfoniakonserteissa kävi kaikkiaan 6,445 henkilöä eli keskimäärin 379 henkilöä konserttia kohden sekä kansansinfonia- ja kansankonserteissa 13,196 henkilöä eli keskimäärin 400 henkilöä konserttia kohden. Vastavaat numerot v. 1937 olivat 6,134 ja 9,713.

Taloudelliset tulokset. Kaupunginorkesterin toiminnan taloudellisista tuloksista esitetään seuraavat tiedot:

Tulot kaupunginorkesterin työstä v. 1938 olivat 815,289 mk, edellisenä vuonna 864,273 mk, josta 298,186: 50 mk oli tuloja orkesterin omista konserteista, ja 517,102: 50 mk tuloja avustamisesta oopperanäytännöissä ja konserteissa sekä nuottien vuokraamisesta. Tulot talousarviossa arvioitiin 900,000 mk:ksi. Kaupunginorkesterin valtionapu oli 450,000 mk.

Menot nousivat v. 1938 3,564,997: 80 mk:aan, edellisenä vuonna 3,359,590: 15 mk:aan, josta palkkauksia 3,247,001 mk, konserttikuluja 210,981: 95 mk ja muita kuluja 107,014: 85 mk. Menot arvioitiin seuraavasti: palkkaukset 3,106,785 mk, konserttikulut 222,000 mk ja muut kulut 110,732 mk.

Tuloja arvioitaessa toivottiin saatavan tuloja myöskin orkesterin vuokraamisesta teattereille, jota ei kuitenkaan tapahtunut.

Tilintarkastukset. Musiikkilautakunnan ja kaupunginorkesterin toimiston voimassa olevan johtosäännön 6 §:n mukaan orkesterin taloudenhoitaja on velvollinen kuukausittain laatimaan yhdistelmän kertyneistä tuloista ja maksettaviksi hyväksytyistä menoista sekä ennen seuraavan kuukauden 7 päivää antamaan sen musiikkilautakunnalle. Jokaisen kuukauden alussa toimitettiin tilintarkastus ja havaittiin näissä tarkastuksissa tilien aina olevan kunnossa ja kassan aseman pitävän yhtä tilikirjojen kanssa.

Kaupungin avustamien laitosten valvonta. Musiikkilautakunnan asiana olevan kaupungin avustamien taidelaitosten työn valvonnan lautakunta järjesti samalla tavalla kuin edellisinä vuosina.

Teoston ja lautakunnan välinen sopimus. Säveltäjäin tekijänoikeustoi- minto Teoston ja lautakunnan välillä tehtiin edelleen kalenterivuodeksi 1938 sopimus, jonka mukaan Teosto myönsi lautakunnalle oikeuden 15,000 mk:n korvausta vastaan sallia kaupunginorkesterin konserteissa v. 1938 rajoittamattomassa määrässä esitettävän kaikkia sävelteoksia, joiden esittämisoikeutta Teosto edusti tai sopimusaikana tuli edustamaan, lukuunottamatta sopimuksessa lähemmin selostettuja sävellyksiä.

Oopperan kanssa tehty sopimus. Huhtikuun 29 p:nä 1936 allekirjoitettu musiikkilautakunnan ja Suomalainen ooppera oy:n välinen sopimus, jonka mukaan kaupunginorkesterin soittokausi oopperassa kesti syyskuun 15 p:stä seuraavan huhtikuun 30 p:ään, viimeksi mainittu päivä mukaan luetuna, maksun ollessa 490,000 mk, oli muuttumattomana voimassa v. 1938.

Konserttien radioiminen. Orkesterin sinfonia- ja kansankonsertteja radioitiin kuten edellisinäkin vuosina kaupungille suoritettavan maksun ollessa 4,000 mk sinfoniakonserttia ja 2,000 mk kansankonserttia kohden. Musiikkilautakunnan esityksestä yleisradio osallistui kertomusvuonna ulkomaisten vierailevien johtajien ja solistien palkkaamiseen.

Konserttiohjelmien julkaiseminen. Kuten neljänä edellisenä vuonna antoi musiikkilautakunta kertomusvuonnakin oopperalaulaja S. Rääkköselle konserttiohjelmien julkaisu-oikeuden 8,000 mk:n korvausta vastaan.

Kansankonserttien johtajain palkkiot. Musiikkilautakunta päätti vuoden alussa, että kaikille kansankonserttien vieraileville johtajille oli suoritettava sama palkkio, 300 mk, jonka lisäksi maaseudulta tuleville johtajille oli maksettava 200 mk matkakulujen peittämiseksi.

Ulkoilmakonsertit. Ulkoilmakonserttien järjestämistä varten myönnetty 35,000 mk:n suuruinen määräraha jaettiin seuraavasti: 12,800 mk Helsingin suojeluskunnan torvisoittokunnalle 32 konsertista, joista 8 oli pidettävä Töölössä Runeberginkadun aukiolla, 9 Kaivopuistossa, 8 tuberkuloosisairaalan pihamaalla sekä 7 Pihlajasaarella; 9,200 mk Rannikkolaivaston soittokunnalle 23 konsertista, joista 8 oli pidettävä Kalliossa, 7 Pasilassa ja 8 Toukolassa; sekä 12,800 mk Helsingin työväenyhdistyksen soittokunnalle 32 konsertista, joista 9 oli pidettävä Käpylässä, 8 Hermannissa, 8 Vallilassa sekä 7 Mustikkamaalla.

Kysymys kaupunginorkesterin ja radio-orkesterin yhdistämisestä. Oy. Suomen yleisradio ab:n tehtyä esityksen kaupunginhallitukselle kaupunginorkesterin ja radio-orkesterin yhdistämisestä, musiikkilautakunta, pitäen varsinaista kannanottoa asian tässä vaiheessa ollen ennenaikaisena, antoi asiasta lausuntonsa sekä puolsi komitean asettamista kysymyksen lopulliseksi ratkaisemiseksi. Kaupunginhallitus asetti sittemmin komitean, jossa myös musiikkilautakunta oli edustettuna. Komitea kokoontui vuoden varrella kolme kertaa, mutta ei ehtinyt saada työtään loppuun-suuritetuksi.

Kirjastonhoitajan toimi. Kaupunginorkesterin kirjastonhoitajan toimeen, jonka uudestijärjestäminen oli osoittautunut välttämättömäksi, nimitettiin maaliskuun 1 p:stä 1938 lukien filosofian kandidaatti N.-E. Ringbom. Maaliskuun 11 p:nä lautakunta kaupunginorkesterin johtosäännön 7 §:n 1 ja 2 kohdissa olevien säännösten puitteissa antoi orkesterin nuottivaraston hoidosta tarpeellisiksi katsomansa lähemmät ohjeet samalla kun mainitun johtosäännön 7 §:n 3 kohdassa edellytetyt ohjeet annettiin nuottivaraston lainaamisesta ja uusi lainaustariffi vahvistettiin.

Orkesterin avoimena olevien virkojen täyttäminen. Vuoden kuluessa lautakunta täytti uudelleen avoimiksi joutuneet yhden ensiviulunsoittajan ja yhden trompetonsoittajan virat.

Sinfoniakonserttien lippujen hinnat. Vuoden lopussa oli lautakunnassa käsittelyn alaisena sinfoniakonserttien lippujen hintain tarkistaminen, mutta kysymystä ei ratkaistu kertomusvuoden aikana.

Orkesterin valtuuskunta. Orkesterin uuden järjestyssäännön mukaan tulee orkesterin jäsenten kunkin soittokauden alussa valita luottamus-

miehistö, n. k. valtuuskunta, johon kuuluu kolme varsinaista ja kaksi varajäsentä ja jonka tehtävänä on tarpeen tullen edustaa orkesterin jäsenistöä, sovitella orkesterin jäsenten keskuudessa ilmenneitä erimielisyyksiä sekä olla välittävänä elimenä musiikkilautakunnan ja orkesterin jäsenten kesken. Valtuuskunnan varsinaisiksi jäseniksi valittiin soittokaudeksi 1938/39 orkesterin jäsenet H. Jäger, M. Orlando ja E. Rautasuo sekä varajäseniksi H. Fransman ja Y. Selin.
